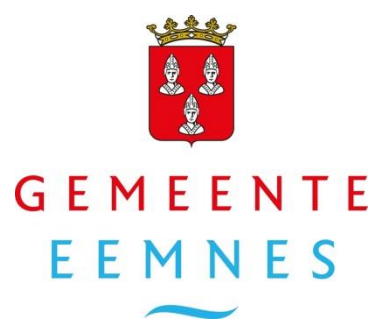

Kadernota 2018 – 2021

Inleiding

De kadernota 2018-2021 schetst de hoofdlijnen van het financiële beleid voor het jaar 2018, als voorbereiding op de begroting 2018. Bovendien geeft de kadernota een doorkijk naar de jaren tot en met 2022, om duidelijk te maken hoe we er als gemeente in meerjarig perspectief voor staan. Dat is een jaar langer dan gebruikelijk, omdat 2022 het eerste jaar is dat er geen precario meer mag worden geheven op ondergrondse leidingen. Dat heeft een significant nadelig effect op onze begroting. De kadernota is beknopt van opzet. Alleen de belangrijkste (financiële) ontwikkelingen en risico's zijn verder opgenomen, voor zover zij ook nieuw zijn en dus bestuurlijke aandacht vergen. Bij het opstellen van de begroting kunnen vele kleine bijstellingen toch weer financiële ruimte in beslag nemen, maar die zullen dan alsnog verwerkt moeten worden. De focus ligt voor dit document op mutaties en risico's groter dan € 10.000.

Het jaar 2018 staat in het teken van de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart. Het huidige coalitieprogramma en collegeprogramma bestrijken de periode 2014 – 2018 (tot de verkiezingen). Voor de raadsperiode na die verkiezingen zullen een nieuw coalitieprogramma en collegeprogramma worden opgesteld. Aangezien daar nu nog niets over te zeggen is, bevat deze kadernota maar in beperkte mate nieuwe beleidsvoornemens. Deze worden overgelaten aan de coalitie die na de verkiezingen gevormd wordt.

De input voor deze kadernota bestaat dan ook vooral uit autonome ontwikkelingen en de voortzetting of bijstelling van reeds in gang gezet beleid. De wereld staat natuurlijk niet stil, dus ook de ontwikkelingen binnen Eemnes niet. Er zijn veel ontwikkelingen gaande die van invloed zijn op het beleid en gevolgen hebben voor de investeringen in de gemeenschap. Vast staat dat we willen blijven investeren in Eemnes, maar er moeten weloverwogen keuzes aan ten grondslag liggen. We kunnen het geld immers maar één keer uitgeven. Een aantal lopende ontwikkelingen vormen de rode draad door de komende jaren heen, zoals woningbouw en het bedrijventerrein in de Zuidpolder, de ontwikkeling van het Huis van Eemnes, het integraal huisvestingsplan voor het onderwijs in Eemnes, inclusief de gevolgen voor de herontwikkeling van diverse locaties in Eemnes.

Deze Kadernota is opgebouwd aan de hand van vier overkoepelende thema's:

- Onze gemeente
- Onze ruimte
- Onze inwoners
- Onze inkomsten

Op deze gebieden worden zowel de kaderstellende als de autonome ontwikkelingen beschreven.

De kadernota sluit af met een schets van het financieel perspectief voor de periode 2018 – 2022.

Eemnes, mei 2017

Onze gemeente

In dit hoofdstuk komen de volgende programma's aan bod:

- **Bestuur van de gemeenschap**
- **Veiligheid**
- **Publiek, vergunning en handhaving**
- **Bedrijfsvoering: BEL Combinatie**

Onze Gemeente: kaderstellende ontwikkelingen

De toekomst van Eemnes

Op basis van de dialoog met onze inwoners, die bestond uit de burgertop E100, drie enquêtes en veel gesprekken op straat, formuleren we de denklijnen voor de toekomst. Eemnes doet niet mee aan het door de provincie Noord-Holland ingezette ARHI-proces in het Gooi, en dat maakt een verandering van de huidige situatie onontkoombaar.

Om een verandering te laten slagen is het altijd nodig om een duidelijk doel voor ogen te houden. Succesvol investeren in de toekomst van Eemnes begint bij het vaststellen van het doel en daarna de zoektocht naar de oplossingen om te verbeteren. De valkuil schuilt erin dat we te snel in oplossingen denken, zonder goed na te denken over het probleem en de doelstellingen; de kansen en bedreigingen die ermee samenhangen en de vraag welke invloed we hebben en willen hebben. De keuzes over de bestuurlijke toekomst moeten voortvloeien uit antwoorden op de goede vragen. Wat zijn de belangrijkste ambities van Eemnes? Welke ontwikkelingen zien we op ons af komen? De waarom-vraag staat voorop; het wat, het hoe en de

daadwerkelijke uitvoering volgen daarna. De komende jaren moet in deze volgorde een antwoord gevonden worden op vragen als:

- met wie werken we samen
- wat is de gewenste kwaliteit van ons ambtelijk apparaat
- hoe geven we de intergemeentelijke samenwerking vorm en inhoud.

Er is veel overeenstemming over wat Eemnes bijzonder maakt. Het dorp kent een zeer groen en veilig woon- en leefklimaat. Dat is niet alleen een belangrijke reden voor mensen die in Eemnes komen wonen, het is ook een reden dat na de verhuizing naar Eemnes mensen vaak lang in onze gemeente blijven wonen. Ook na een studie in de stad, zien we veel geboren en getogen Eemnessers terugkeren. Wat de inwoners van Eemnes met elkaar gemeen hebben is hun waardering voor de mooie woonomgeving: dorps wonen in het groen. Op fietsafstand is er het open polderlandschap, maar ook de bossen van de Utrechtse Heuvelrug en de heidevelden van het Gooi. Iets verder weg, maar nog steeds binnen bereik, zijn er de Loosdrechtse plassen, de Randmeren en historische steden.

Eemnes kent een sterke 'sociale cohesie': de situatie dat mensen in al hun verschillen samen een hechte gemeenschap vormen. Het bloeiende verenigingsleven in Eemnes en de voorzieningen die we hebben, zorgen voor een binding met ons dorp. Op het niveau van de gemeente Eemnes, en ook op het niveau van 'de BEL' hebben we het goed voor elkaar. Er is een hoog voorzieningenniveau zowel qua winkels als qua sport, cultuur, zorg en recreatie. Vergrijzing en ontgroening zijn ontwikkelingen die om antwoorden vragen zodat dit voorzieningenniveau op peil blijft. Ook is het een uitdaging om ook voor mensen met een laag inkomen te waarborgen dat ze gewoon mee kunnen doen aan onze samenleving.

Hoe houden we Eemnes blijvend aantrekkelijk voor de huidige en toekomstige generaties? Dat is de uitdaging waarvoor we als gemeente staan. We moeten daarbij uitgaan van de sterktes: een hoogwaardig en groen woonmilieu, midden tussen de stedelijke regio's Amsterdam, Utrecht en Amersfoort. Met voor onze inwoners de regio's Gooi & Vecht en Eemland, die dichtbij alle noodzakelijke voorzieningen op het gebied van voortgezet onderwijs, cultuur, zorg, recreatie en winkelen te bieden hebben.

Uitgangspunt is een zelfstandige gemeente Eemnes die samenwerkt met de gemeenten om ons heen. Dat doen we al vele jaren succesvol in de BEL Combinatie. Die samenwerking smaakt naar meer. Samenwerken geeft energie, maakt minder kwetsbaar en samen kunnen we elke uitdaging aan. Als grensgemeente zijn we het gewend om zowel in de Regio Amersfoort als in de Gooi & Vechtstreek mee te praten, mee te denken en mee te doen. Dat willen we blijven doen.

Bestuur 3.0

"Het is al heel wat als de gemeente niet teveel in de weg loopt..."

We hebben mondige, betrokken en kundige inwoners. Die kracht leren we steeds beter aanboren, maar er is nog veel te doen. We hebben een bescheiden start gemaakt met de buurtteams via internet en de E100, maar het moet en kan beter. Als we willen investeren in de zelfredzaamheid van onze samenleving moeten we daarvoor heldere spelregels afspreken. Vervolgens gaat het om de kunst van het loslaten. Bewoners die verantwoordelijkheid nemen voor hun straat of buurt kunnen veel zelf. De gemeente legt geen aanbod op, maar gaat in dialoog met de inwoners inventariseren waar de behoefte ligt om op maat daar op in te kunnen spelen. Bestuur 3.0 betekent vooral verbinder, regisseur en procesbegeleider zijn.

Eemnes kent gelukkig een mondige en actieve bevolking. Als het ergens over gaat, dan is de publieke tribune goed bezet. Voorbeelden zijn HOV, Groenplan, Laarderweg en gebiedsvisie Goyergracht; de belanghebbende inwoners weten hun weg naar het gemeentehuis goed te vinden. Uit de enquêtes komt echter ook kritiek naar voren, mensen houden niet van gedoe en (politieke) ruzie. Wat de inwoners gewaardeerd hebben is het speeddaten door de raadsleden. Het directe contact met de raadsleden is voor velen toch synoniem met contact met de gemeente. Dat gaat niet alleen over de grote vraagstukken, maar gaat vooral ook over de kleine concrete zaken, dagelijkse ergernissen soms. Daar is ook ruimte voor, want als we eerlijk zijn kent Eemnes geen echt grote problemen.

Dit leert ons twee dingen: onze inwoners hebben behoefte aan direct en laagdrempelig contact met de gemeente over kleine zaken in de leefomgeving, zoals losliggende stoeptegels, overhangend groen etc. Hoezeer we ook met de bereikbaarheid van 14 035, of ons meldpunt openbare ruimte communiceren, het blijkt soms toch te onbekend of de response is niet adequaat. Dat moet en kan door de inzet van nieuwe platforms echt beter. Of het nu via een app is met alle informatie van en over Eemnes, of via een gebiedsmanager met een naam en telefoonnummer; de 'achterkant' moet er ook klaar voor zijn. Door heldere processen en nieuwe ICT worden daar nu grote stappen in gezet.

Wat zeker niet werkt is de burger verantwoordelijk maken en als gemeente achterover leunen. Burgerparticipatie vergt tijd en energie, ook om binnen de eigen organisatie steeds duidelijk te maken dat we het voor en vooral samen met onze inwoners, bedrijven en instellingen doen. Het is niet minder werk, het is andere dingen doen.

Wat uit de burgertop E100 blijkt is dat we als gemeente kennelijk wel met de goede thema's bezig zijn, maar we slagen er niet altijd voldoende in om dat ook duidelijk te maken. Hoe kunnen we beter inzichtelijk maken wat we doen? En hoe maken we duidelijk hoe men daar invloed op kan uitoefenen of kan meepraten? Hoe krijgen we abstracte zaken als een woonvisie toch voor het voetlicht? Hoe organiseren we die participatie blijvend? Het lukt alleen als we daar ook de komende jaren echt capaciteit voor vrij willen maken. Daarom is het voorstel om met ingang van 1 januari 2018 een gebiedsmanager aan te stellen, verantwoordelijk voor het bottom-up ontwikkelen van onze wijken, waarbij participatie en zelfredzaamheid worden gestimuleerd. De gebiedsmanager is vraagbaak, contactpersoon voor de buurtteams en anderen, en signaleert problemen om ze te vertalen naar het juiste niveau van de gemeentelijke overheid. De gebiedsmanager staat dichtbij onze inwoners, is makkelijk aanspreekbaar voor vragen, ideeën en eventuele zorgen. Dit kunnen zaken zijn zoals het melden van een burenruzie, maar ook over een bestemmingsplan, een onveilige verkeerssituatie of overhangend groen. Samenwerken, verbinden, plannen en organiseren, signaleren en agenderen. Op het niveau van Eemnes ramen we daarvoor de eerstkomende drie jaar € 60.000 (24 uur).

BEL Combinatie: de toekomstbestendige ambtenaar

Onze ambtenaren, wijkteams, inwoners, instellingen, bedrijven en andere betrokkenen hebben elk hun eigen kennisbasis en expertise. De kunst is om kennis en expertise met elkaar te delen en bewust te benutten. Een gezamenlijk beeld is het vertrekpunt op weg naar een gezamenlijk doel. We benutten de kracht van onze samenleving ten volle en blijven niet in onze ivoren (overheids-)toren zitten. Dat vergt ambtenaren die

ondernemend, deskundig, communicatief en netwerkers zijn. In de doorontwikkeling is ook voor dit profiel gekozen.

De overheid is een abstract begrip, onze medewerkers maken het concreet: zij bepalen het succes van ons beleid. Allen zijn ze ambassadeur van de gemeente. We willen veranderen van een traditioneel werkende overheid naar een organisatie met toekomstbestendige professionals. In onderstaande tabel staat de gewenste verandering / beweging kort en kernachtig omschreven.

Traditioneel	Toekomstbestendig
Gaat uit van bestaande regeling	Gaat uit van wat nodig is
Gaat uit van eigen professie	Gaat uit van grenzen van eigen professie en kiest voor inschakeling relevante andere professies
Accepteert huidige manier van werken	Verbeterd werkwijze deze niet afdoende is
Denkt in problemen	Denkt in oplossingen
Denkt van binnen naar buiten	Denkt van buiten naar binnen
Voert werkzaamheden uit	Werkt vanuit visie en passie
Ziet informatie als gegeven	Blijft onderzoeken, is nieuwsgierig
Maakt geen uitzondering	Herkent en erkent uitzonderingen
Stelt zich formeel op	Gaat uit van positioneren en engageren
Gaat volgens het boekje	Erkent handelingsverlegenheid
Gaat uit van huidige taak	Creëert, zo nodig, nieuwe taak/opdracht
Focust op eigen handelingen	Ziet eigen handelingen in groter geheel
Heeft macht	Heeft gezag
Heeft 'negen tot vijf'-mentaliteit	Gaat voor de oplossing ook buiten kantooruren

In het HRM-beleid van de BEL Combinatie krijgt die omslag de komende jaren gestalte. De hoge mutatiegraad in ons personeelsbestand is wel eens zorgelijk, maar biedt ook kansen om die nieuwe ambtenaar te selecteren. In opleidingen en trainingen zien we de omslag ook terug. Veranderen is leuk, het leven vergt continu leren van nieuwe vaardigheden, kennis en kunde. Die attitude willen we bij onze medewerkers terug zien.

Een betrouwbare overheid

Een overheid die regels stelt, moet ze ook handhaven. Anders verliest de overheid haar gezag en ligt willekeur of het recht van de brutaalste op de loer. In 2017 en 2018 wordt geïnvesteerd in het stringent handhaven. Op basis

van het Handhavingsbeleid vindt er integraal toezicht plaats en in 2017 gaan we evalueren of we onze ambities en capaciteit wel in evenwicht zijn. Stringente handhaving vraagt om een overheid die consequent is. De reguliere capaciteit die hiervoor is ingeruimd wordt overeenkomstig het handhavingsprogramma evenredig ingezet. Daarnaast is behoefte aan extra inzet bij nieuwe ruimtelijke plannen. Ter voorbereiding wordt bij een nieuw ruimtelijk plan de huidige situatie in kaart gebracht. Vervolgens vindt er een politiek-bestuurlijke afweging plaats over wat wel en niet wordt toegestaan (c.q. gelegaliseerd) en zal er gehandhaafd moeten worden. In 2017 ligt de prioriteit bij de Goyergracht, nu de gebiedsvisie is vastgesteld. In 2018 ligt de aandacht op het bedrijventerrein Eemnes en op Eembrugge, waarvoor ook nieuwe bestemmingsplannen worden vastgesteld. De reguliere capaciteit is hiervoor niet toereikend. Voor 2018 willen wij wederom projectmatig € 40.000 aan uren handhaving en bouwtoezicht uittrekken en voor de jaren 2019 en 2020 € 25.000.

Onze gemeente: autonome ontwikkelingen

BEL combinatie

De lasten van de BEL Combinatie stijgen door een aantal factoren, zoals hogere pensioenpremies ABP, inflatiecorrectie van 1%, uitvoering van de visie op dienstverlening (1,5 fte extra in het klantcontactcentrum), versterken van de inkoopfunctie, terugdraaien van de formatiereductie adviseur verkeer, versterken van het team openbare orde en veiligheid (door toename wettelijke taken); en door het omzetten van tijdelijke formatie in vaste formatie, de nieuwe woningwet die extra formatie vergt en de uitbreiding van de werf richting een milieustation voor Eemnes met bijbehorende extra formatie. Dit alles is opgenomen in de eerste begrotingswijziging 2017 van de BEL Combinatie en werkt door richting 2018. Het Eemnesser aandeel in deze wijzigingen bedraagt € 189.730.

Het financieel effect voor Eemnes, uitgesplitst:

- CAO, pensioen, inflatie € 55.950
- Nieuwe woningwet € 9.817
- Openbare orde en veiligheid € 22.313
- Capaciteit KCC € 20.797
- Uitbreiding inkoop € 8.250
- Formatie verkeer € 25.188
- Milieustation Eemnes € 47.415

Van het bedrag € 189.730 wordt € 47.415 gedekt vanuit de afvalstoffenheffing (milieustation); de uitbreiding van de formatie openbare orde en veiligheid was al geraamd voor € 18.000. Ten laste van de exploitatie komt dus een nieuwe wijziging van € 124.315.

Veiligheidsregio Utrecht

In 2016 heeft de gemeente Eemnes de brandweerkazerne teruggekocht van de Veiligheidsregio Utrecht. De budgettaire gevolgen hiervan waren nog niet volledig in de meerjarenbegroting 2017-2020 verwerkt. Het levert een extra structureel voordeel op.

De bijdrage voor de Veiligheidsregio valt daarbovenop lager uit in 2018 en verder door de opgelegde taakstelling en de andere verdeelsystematiek (aansluiting bij gemeentefonds).

Onze ruimte

In het hoofdstuk Onze ruimte komen de volgende programma's terug:

- **Mobiliteit**
- **Groene leefomgeving**
- **Milieu**
- **RO en Wonen**

Onze ruimte: kaderstellende ontwikkelingen

Groei van Eemnes: behoud door ontwikkeling

De komende jaren zal Eemnes langzaam verder blijven groeien. Een groei die kansen biedt voor Eemnesser starters op onze woningmarkt. Onze jongeren willen op enig moment ook de kans krijgen om een gezin te stichten. De groei biedt anderen de gelegenheid een wooncarrière te maken en te verhuizen naar een grotere of een kleinere woning. Zo houden we Eemnes levendig. De groei van Eemnes is verder belangrijk voor onze vitaliteit. Nieuwe leerlingen op de basisscholen, actieve sporters en vrijwilligers bij onze verenigingen en voldoende klanten voor onze ondernemers.

People, Planet, Prosperity

Het moet eenvoudiger, overzichtelijker, transparanter en vooral interactiever worden. Voor zaken zoals bouwen, milieu, waterbeheer, ruimtelijke ordening en monumentenzorg moet je straks niet meer te maken krijgen met een overheid die zegt 'dat gaat zo maar niet', maar met een partner die kijkt hoe je wensen het beste kunnen worden vervuld. Dat is de doelstelling van de Omgevingswet. De ambities van Nederland op het gebied van de circulaire economie moeten ook in de Omgevingswet een plek krijgen. Nederland wil gidsland op dit gebied worden en daarvoor is stimulerend lokaal beleid nodig.

Vanuit de burgertop is duurzaamheid ook als een belangrijk aandachtspunt naar voren gekomen. We zien het bewustzijn bij onze inwoners en ondernemingen toenemen. We zijn op de goede weg, veel is in gang gezet.

People. Planet. Prosperity.

Duurzaamheid bekijken we in den brede, niet alleen groene energie, maar ook het verantwoord gebruik van drinkwater en andere natuurlijke hulpbronnen, recycling en biodiversiteit. Maatschappelijke verantwoordelijkheid dragen.

Als volgende stap in die verduurzaming wordt, naar aanleiding van de motie Actieplan Klimaatneutraal, een actieplan "*Eemnes Klimaatneutraal in 2030*" opgesteld. Als de raad instemt met het globale actieplan wat hiervoor gereed is gemaakt, zal hier ook een structureel budget voor moeten worden vrijgemaakt. Verder kan het nieuwe kabinet voor een stimulans zorgen als het echt werk gaat maken van duurzaamheid. Die ambities van Eemnes kunnen een mooi thema zijn bij de verkiezingen in 2018.

Eemnes levensloopbestendig: nieuwe Woonvisie

Veel mensen wonen graag in Eemnes en willen zo lang mogelijk in Eemnes blijven wonen. Dat heeft een aantal elementen, namelijk:

- jongeren willen een kleine betaalbare woning om zelfstandig te kunnen wonen (nestverlaters);
- mensen willen al naar gelang hun inkomen en gezinssituatie ruimer wonen en een wooncarrière maken
- ouderen willen zo lang mogelijk zelfstandig wonen en de meesten stellen een verhuizing zo lang mogelijk uit
- de toegang tot verpleeghuizen (WLZ) is fors beperkt, dat vergt dat mensen tot op hoge leeftijd zelfstandig blijven wonen met hulp of aanpassing aan de woning
- ouderen willen het liefst in hun vertrouwde omgeving blijven wonen en hebben behoefte aan woningen die zijn aangepast aan het ouder worden (geen drempels, beugels, rollator/ rolstoel vriendelijk enzovoort)

- In 2015 is de nieuwe Woningwet van kracht geworden. Deze wet heeft gevolgen voor de woonruimteverdeling en legt de beleidsmatige aansturing van de corporaties bij de gemeenten. Dit heeft structureel meer taken als gevolg. Daarnaast is een deel van de rijks controle op de corporaties bij de gemeente neergelegd. De gemeente dient het volkshuisvestelijk presteren van de corporaties te beoordelen. De nieuwe woningwet vraagt ook om een actuele woonvisie, de cijfermatige onderbouwing zal in 2017 al opgepakt worden. De actualisatie van de woonvisie zal aansluitend in 2018 worden opgepakt. Hier dient een bedrag van € 25.000 voor te worden opgenomen. De woonvisie is leidend voor onze bouwplannen, afspraken met de woningcorporatie.

Onder de noemer ‘Groen in overleg’ is op de burgertop een verbinding gemaakt tussen natuurbehoud en een verbetering van het groenonderhoud. Het groen in Eemnes is een onmisbaar onderdeel van onze woon- en leefomgeving. Het Groenplan is opgesteld in nauwe samenwerking met de buurtteams, waarbij veel inwoners hebben meegedacht. Op basis van het Groenplan wordt de komende jaren geïnvesteerd in een betere kwaliteit van ons openbaar groen. Er worden een aantal parels aangelegd, die het groene karakter van Eemnes verder versterken.

[illegible]

Hoofdstuk: Onze ruimte

Verhoging kwaliteit onkruidbestrijding

Op het groenbeheer is na het afzwerven van 'roundup' bezuinigd. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld het laten vervallen van het graskanten steken. Daarnaast zorgt aanwezig onkruid van onder andere invasieve exoten sinds enige tijd voor meer gevaar en overlast. Ook het aanzien van de woonomgeving, de kwaliteit van het groen en de veiligheid van de kwetsbare voetgangers is door deze maatregelen afgenomen. Het voorstel is om de frequentie van onkruidbestrijding te verhogen en de graskanten weer te steken. De kwaliteitsverhoging op onkruidbestrijding is nodig omdat we binnen de huidige budgetten het gewenste kwaliteitsniveau B niet kunnen lijken te kunnen halen als het huidige contract afloopt. Daarvoor is een structurele verhoging nodig van € 20.000 nodig.

Vernieuwend onderhoud: samen!

De onderhoudscontracten voor groen-, wegen- en rioleringsonderhoud lopen af per 31 december 2018. Er moet ruim voor die tijd opnieuw aanbesteed worden. De wens van de portefeuillehouders in de BEL is om meerdere werkvelden in één integrale opdracht samen te voegen. Uitgangspunt is dan wel dat de burger als gebruiker een hoofdrol krijgt in het nieuwe onderhoudscontract; tevredenheid wordt dus bepalend voor de beoordeling van de aannemer. Daar staat tegenover dat we beschikken over een eigen buitendienst (met zowel kansen als beperkingen), we zijn aangesloten bij de Tomingroep, we hebben ambities als het gaat om mensen te activeren (HBEL) en we hebben in Eemnes een groot aantal kleine hoveniers die allemaal ook een rol kunnen spelen bij het groenonderhoud. Tegenover de efficiency van een integraal onderhoudscontract staat dat dit vaak naar enkele grote, landelijke aanbieders zal gaan. We kunnen echter ook kiezen voor kleinere percelen en die gunnen aan bijvoorbeeld lokale hoveniers, die dan verantwoordelijk (én direct aanspreekbaar) worden voor enkele straten in Eemnes. Dit alles dient nu al goed onderzocht en voorbereid te worden, zodat we medio 2018 kunnen kiezen hoe we het beheer van de openbare ruimte in willen richten.

In 2018 moeten we ook kijken of en hoe we de buurtteams meer de regie kunnen geven. Elke buurt zou een eigen budget kunnen krijgen voor aanschaf plantmateriaal en inzet uren van de buitendienst in het voorjaar. De rest van het reguliere onderhoud (bijhouden) doet men zelf en daarvoor stellen we materiaal beschikbaar. Als afsluiting kan een buurt/straat-borrel de saamhorigheid versterken. Initiatieven vanuit de samenleving als de lenteschoonmaak steunen we al enige tijd enthousiast en we nemen na de zomer deel in een pilot Groen aan de Buurt. We stimuleren dat ook de basisscholen de verantwoordelijkheid nemen voor het netjes houden van het openbaar gebied rondom de scholen.

Betere beleving

We kunnen verder de beleving van het groen vergroten door op meer locaties bankjes te plaatsen (uiteeraard met een prullenbak die geleegd wordt). Gedacht wordt verder aan het opstellen van een flora- en faunaplattegrond van Eemnes, samen met IVN. Daarop staan de bijzondere soorten worden beschreven, zodat we meer begrip en bekendheid kweken. We onderzoeken bovendien of er een werkbrigade kan worden gevormd waar mensen met een uitkering aan de slag gaan, zoals onlangs gestart in Utrecht en Amsterdam (gericht op werkervaring en participatie).

Extra ruimen zwerfafval in het zomerseizoen

De inzet voor het ruimen van zwerfafval wordt versterkt met een man/vrouw met bakfiets in een ruime periode rond de zomer (30 weken) voor een schonere woonomgeving. Deze inzet vindt ook plaats buiten het centrum. Vooral rond/bij doorgaande fietsverbindingen, bruggetjes en hangplekken zal er extra worden geruimd. Het benodigde budget voor deze extra man/vrouw bedraagt € 27.000 op jaarbasis. Vooralsnog wordt dit voor twee jaar gevraagd. We benutten hiervoor verder de stelpost van € 7.000 voor zwerfafval die we in de begroting 2017 hebben staan.

Verkeer in Eemnes

Op de E100 is aandacht gevraagd voor de verkeersveiligheid. Deze kan bevorderd worden door verkeer langzamer te laten rijden en een beter overzicht te creëren. Er wordt in 2017 een nieuw GVVP aan de raad voorgelegd, waarbij een beroep is gedaan op de creativiteit van de deelnemers. Er zijn (iets naar voren gehaald) voor de Laarderweg een aantal opties uitgewerkt om de leefbaarheid en verkeersveiligheid te bevorderen. Ook doen we al veel aan gedrag, zoals het ondersteunen en stimuleren het VVN fietsexamen van groep 7 basisscholen, het geven van scootmobiel cursussen etc. Op basis van de keuzes vanuit het GVVP en de beschikbare middelen in het MIP moeten we keuzes maken en die vervolgens vertalen in de meerjarenbegroting.

Reserve MIP: het Meerjarig Investerings Plan

De reserve MIP is bedoeld om de grotere uitgaven op het gebied van verkeer en vervoer, herinrichtingen van openbaar gebied en de aanleg van nieuwe of vernieuwen bestaande speelplaatsen te bekostigen. Bij het vaststellen van de meerjarenraming is het positieve saldo van de jaren 2018, 2019 en 2020 van samen € 365.000 in de reserve MIP gestort. Op basis van concrete voorstellen (raadsbesluit) worden gelden uit de reserve MIP toegevoegd aan de reserve kapitaallasten.

De nieuwste inzichten geven een iets ander beeld voor de komende jaren. In 2018 verwachten we een lager overschot dan waar we bij de begrotingsbehandeling van uit gingen. Daar staat tegenover dat 2019 en 2020 weer positiever uitpakken. Verder komt het jaar 2021 nu in beeld.

Deze Kadernota kent een aantal voorstellen, samen met al genomen besluiten, die leiden tot nieuwe saldo's. In plaats van € 200.400 toe te voegen in 2018, gaan we nu uit van € 133.900. In de jaren 2019, 2020 en 2021

verwachten we ook overschotten. Het voorstel is om die in lijn met eerder beleid toe te voegen aan de reserve MIP. Op basis van de huidige inzichten zal er ca. € 651.000 toegevoegd kunnen worden in de jaren 2018 – 2021 (dat was € 365.000 over de jaren 2018 – 2020).

Op 1 januari 2017 zit er in de reserve MIP een bedrag van € 1.137.000. Het positieve begrotingssaldo 2017 van € 166.000 wordt eveneens aan deze reserve toegevoegd. Uitgaande van de nu bekende ruimte van € 651.000 beschikken we voor de periode tot en met 2021 over bijna € 2 mln. om te investeren (€ 1.954.000).

Vanuit de reserve MIP hebben we indicatief € 1 mln. gereserveerd voor de reconstructie van de Wakkerendijk. Ook de aanpak van de Laarderweg, Eikenlaan en andere wensen op het gebied van het GVVP zullen uit de reserve MIP gefinancierd moeten worden.

Routebureau Utrecht & klompenpaden

Het routebureau wordt de spil voor alle routes in de provincie Utrecht. Het gaat daarbij om de fiets-, wandel-, mountainbike- en vaarroutes. Door de centrale ligging en de rijkdom aan natuur en erfgoed is de potentie in de provincie Utrecht groot; in dertig minuten kan iemand bijvoorbeeld vanuit Utrecht en Amersfoort naar zes verschillende landschappen fietsen, waaronder natuurlijk de Eempolder. Naast het beheer van routes zet het Routebureau zich in voor gezamenlijke marketing. Routes worden gebruikt om de Utrechtse thema's beleefbaar te maken en de verhalen van Utrecht te vertellen aan toerist en recreant. Het routebureau zorgt voor een goede basisinfrastructuur en is het aanspreekpunt voor routes in Utrecht. Nu zijn nog veel organisaties het wiel aan het

uitvinden. Ook kan het huidige aanbod beter benut en voor het voetlicht gebracht worden. Ook het beheer van de routes in de gemeente Eemnes zal het routebureau overnemen (m.u.v. het klompenpad dat nog bij het LEU is ondergebracht). Het is de bedoeling dat alle beheerders van routes (provincie, gemeenten, waterschappen etc.) hun routes onderbrengen in dit Routebureau. We zien het belang van die integrale benadering en stellen voor ons aan te sluiten. De uren die vrij komen bij de Buitendienst kunnen ingezet worden voor andere taken.

Het is verder een intensieve taak om voldoende vrijwilligers te vinden voor de twee Eemnesser klompenpaden. Landschap Erfgoed Utrecht (LEU) voert deze taak voor ons uit. Omdat het beheer intensiever wordt, nemen de kosten voor het beheer en onderhoud toe.

Het Routebureau Utrecht zal m.i.v. 2018 ca. € 7.500 gaan kosten, de toegenomen beheerskosten voor de klompenpaden € 3.500. Het verbeteren van de routes en paden in Eemnes geeft onze eigen inwoners en bezoekers meer mogelijkheden om van de natuur en het landschap te genieten.

Onze ruimte: autonome ontwikkelingen

Groenplan Eemnes

De gemeenteraad heeft besloten op basis van het Groenplan Eemnes om het boomonderhoud structureel te verhogen met € 40.000. Voor het onderhoud van de aan te leggen paardenroutes is eveneens onderhoud nodig, jaarlijks € 1.500.

Boete statushouders

De minister van BZK heeft een wetsvoorstel naar de TK gestuurd, waardoor gemeenten die niet tijdig aan hun taakstelling voor het huisvesten van statushouders voldoen, een heffing krijgen opgelegd voor de kosten die het Rijk maakt voor het huisvesten van de statushouder. Per maand brengt het Rijk dan € 1.860 per statushouder in rekening. Hoewel we als gemeente de ambitie hebben om onze statushouders binnen de termijn van drie maanden ook te huisvesten, kan deze boete ons wel overkomen als gevolg van beperkte doorstroming/beperkte huurbestand. We nemen hiervoor geen bedrag op in de begroting, maar het noodzaakt wel dat zowel de uitvoering door Maatschappelijke Zaken HBEL als de toewijzing door de Alliantie voorspoediger dient te verlopen. De afgelopen jaren hadden we regelmatig (verklaarbare) achterstanden, die worden nu dus financieel bestraft.

Regionale uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)

De Regionale Uitvoerings Dienst Utrecht stapt bij de doorrekening van kosten over van een lump-sum methode naar een kostprijsmethode. Deze methode valt voordelig uit voor onze gemeente

Onze inwoners

In het hoofdstuk Onze inwoners komen de kaderstellende en autonome ontwikkelingen van de volgende programma's aan bod:

- **Werken Inkomen**
- **Sociale samenhang**
- **Sport, cultuur en vrije tijd**
- **Opgroeien in Eemnes**

Onze inwoners: kaderstellende ontwikkelingen

Inwoner centraal

Onze inwoners zijn bij uitstek degenen die weten wat er in hun leven echt toe doet. De meeste mensen organiseren hun eigen zorg met behulp van familie, vrienden en/of burens. Mensen zijn regisseurs van hun eigen leven. De gemeente stimuleert ook dat mensen hun eigen zorg organiseren en uitvoeren. E-health, telehealth en domotica bieden ongekennde mogelijkheden, die mensen steeds meer in staat stelt regie te blijven voeren. Het betekent ook dat de schaarse zorgverlening daar wordt ingezet waar men het echt niet zelf meer kan.

Stimuleren (regionale) economie

We nemen deel aan de Economic Board Utrecht en profiteren we als Eemnes, en als regio Amersfoort, mee van hetgeen daar uitgedacht wordt. Hiervoor is een bijdrage van € 1,- per inwoner gevraagd. In de G&V bedraagt de bijdrage aan de MRA € 1,50, dat is dus iets duurder. De EBU, waarin Hilversum overigens ook meedoet, is actief op alle aspecten van de economie, met een focus op 'Groen, Gezond, Slim'. Verder worden er in de Regio Amersfoort zo nu en dan initiatieven genomen op het werkterrein EZ. Om deel te kunnen nemen aan deze projecten vanuit de regio Amersfoort, o.a. met betrekking tot het stimuleren van werkgelegenheid, aantrekken bedrijven en opleiding van de eigen ondernemers, wordt voorgesteld om structureel een bedrag van € 5.000 te reserveren.

Sociaal domein

In 2015 is een groot aantal verantwoordelijkheden in het sociaal domein gedecentraliseerd naar gemeenten. Ook de daarbij behorende budgetten zijn overgeheveld, veelal met een (oplopende) korting. De opgave van de eerste jaren is het zicht krijgen op het nieuwe taakveld, de nieuwe cliënten en de zorg vraag. In 2015 en tot op zekere hoogte ook in 2016 was er nog te weinig zicht op basale informatie (zoals cliëntenaantallen en de werkelijke kosten die met de overgekomen taken samenhangen). In dat opzicht was het startpunt ongunstig en had de transitie veel weg van 'sturen in het donker'. Ook nu hebben we nog maar beperkt zicht op actuele gegevens. Trends in cliëntenaantallen zijn op grond van de ervaringen van slechts twee jaar uiteraard nog niet te onderscheiden, waardoor ook niet zichtbaar is in hoeverre er een trendbreuk plaatsvindt. Door het relatief laat ontvangen van facturen beschikken we even laat over een betrouwbaar financieel beeld.

De energie is nu vooral gaan zitten in het opzetten van de nieuwe uitvoering. We hebben de komende jaren nog een ontwikkelopgave als we willen komen naar een voldoende heldere vertaling van beleid naar (sturing op) financiële effecten. Ook zal de komende jaren in het teken staan van het blijven veranderen in het sociaal domein. De omslag naar vroegtijdig ingrijpen, eigen verantwoordelijkheid/kracht en preventie begint langzaam vorm te krijgen. Ons jeugd- en gezinsteam loopt daarbij voorop, maar in Eemnes willen we de doorontwikkeling met blijvende ambitie verder vorm en inhoud geven. Dat kost tijd.

De wereld verandert en de problemen veranderen mee. We hebben niet alleen te maken met een opgave die is overgedragen, maar ook met een problematiek die toeneemt doordat de context verandert. Zo is steeds meer het effect zichtbaar van een wereld die steeds complexer wordt, waardoor een steeds grotere groep mensen niet in staat is om zich te redden. Dit is als eerste zichtbaar in de schuldhulpverlening. Het gemak van aankopen en leningen via internet in combinatie met landelijke ruim 1 miljoen laaggeletterden is een toenemend probleem. We verwachten hier de komende jaren extra kosten. Hoe gaan we die trend structureel ombuigen? Ruimhartige schuldsanering in combinatie met gerichte ondersteuning (verplichte budgetcoach)? Welke preventieve rol kan bijvoorbeeld de Bibliotheek hierin spelen?

Ontwikkelingen in andere wettelijke kaders raken ons als gemeente direct. De hogere toetredingsdrempel voor de Wet langdurige zorg heeft direct effect op het gebruik van ondersteuning in de WMO. Ook de ontwikkeling naar steeds meer ambulante zorg in de psychiatrie heeft effect op de ondersteuning die we bieden. Door de kortere verblijfsduur in de intramurale GGZ neemt de vraag naar beschermd wonen en ambulante ondersteuning steeds verder toe.

Gemeenten hebben de nieuwe verantwoordelijkheden in beginsel overgekregen met veel beleidsvrijheid. In de praktijk lopen we echter aan tegen juridische grenzen, die de beleidsvrijheid beperken. Behalve de gerechtelijke uitspraken, speelt ook de Algemene Maatregel van Bestuur als uitwerking van de WMO mee, waarin toch weer veel eisen worden gesteld aan gemeenten en aanbieders voor de totstandkoming van tarieven. De bezuiniging op de WSW maakt het moeilijker om de ambities op het terrein van de arbeidsparticipatie goed waar te maken. Ook de invulling van de Participatiewet door de Tominggroep loopt niet zoals verwacht. Met het oog op het belang van preventie en ontwikkeling van mensen is het gewenst dat we gericht inzetten op succesvolle en snelle reïntegratie van mensen, hoe weerbarstig dat in de praktijk ook is.

Een belangrijke kern van de drie decentralisaties, en een legitimatie voor de bijbehorende budgetkortingen, is dat gemeenten met de decentralisatie een transformatie in zouden zetten. Deze moet leiden tot substitutie van zware hulp door ondersteuning in lichtere vormen en meer eigen kracht; met als gevolg lagere kosten. Het

bouwen van een nieuw stelsel vraagt om fundamentele innovatie en dus om het vinden van nieuwe wegen. Sommige maatregelen daarin zullen succesvol zijn, andere zullen weinig effectief blijken. Die trial en error fase is inherent aan het innovatieve karakter van transformatie. Tegelijk is het een illusie om te denken dat alle zware hulp tot het verleden gaat behoren.

In het sociaal domein is in meerjarig perspectief een trend zichtbaar met een blijvend overschot op de WMO en een groeiend tekort op het budget voor Jeugd (mede door de oplopende korting vanuit het Rijk). Een belangrijke rol is de komende jaren weggelegd voor het opzetten van de preventie, niet alleen omdat dit beter is voor onze inwoners, maar ook als middel voor kostenbeheersing. Juist door problemen te voorkomen of in ieder geval escalatie te voorkomen, worden de kosten op iets langere termijn gereduceerd. Dit levert ook meteen een knelpunt op. De kosten voor extra preventie moeten namelijk per direct gemaakt worden, terwijl tegelijkertijd ook de lopende trajecten nog bekostigd moeten worden. Als we effectief transformeren komen er eerst meer cliënten, terwijl de kosten voor duurdere hulp en ondersteuning pas daarna gaan afnemen. De kosten gaan dus hier echt voor de baat uit, terwijl de middelen van het Rijk wel direct afnemen. Willen we de kosten ook op de langere termijn kunnen beheersen, moeten we de komende jaren dus stevig inzetten op het organiseren van de preventie. In deze Kadernota worden hiervoor verschillende initiatieven aangekondigd.

Overschot: blijvend of niet? Ontschotting...

De jaren 2015 en 2016 lieten in Eemnes per saldo een overschot zien op het sociaal domein, zonder dat we bij de overgang opnieuw hebben geïndiceerd. De zachte landing die we hebben ingezet, zien we deels terug in de klanttevredenheid. Tegelijk gaat Eemnes ontgroenen en vergrijzen. Minder kinderen op de basisscholen en meer senioren die op termijn een beroep kunnen doen op ondersteuning. Dat is echter een geleidelijk proces. De uitgaven 2015 en 2016 laten zien dat we voorlopig nog een positief saldo kunnen verwachten. In plaats van conservatief te begroten, willen we gaan investeren in uitontwikkelde interventies. Er zijn in veel gemeenten diverse initiatieven ontwikkeld, die ook als succesvol zijn geëvalueerd. Daarbij willen we inzetten op zowel jongeren, als op senioren. Het voorstel is daarom om de komende jaren per saldo ca. € 400.000 in te zetten om het preventieve beleid in de meest brede zin in Eemnes goed op te zetten. Ten opzichte van de overschotten in 2015 en 2016 is dit minder dan we in die jaren hebben overgehouden. Er blijft dus nog een behoorlijke buffer in onze ramingen over. Mocht er in enig jaar sprake zijn van een onverwacht hoog beroep of dure zorg (bijvoorbeeld woningaanpassing) dan hebben we de reserve WMO achter de hand met een stand van ca. € 1,7 miljoen.

We stellen voor om de ontschotting binnen de drie decentralisaties door te zetten met ingang van 2018. We kijken dus niet langer naar de inkomsten en uitgaven per overgedragen taak, maar we willen breder, integraal inzetten op een sociaal Eemnes. Die scheiding is anno 2017 ook te gekunsteld. Zo heeft bijvoorbeeld schuldenproblematiek een directe relatie met gezondheid, in de vorm van stress, depressies, verslaving, schooluitval bij kinderen enz. Uit de rapportages van de jobcoach blijkt dat een groot deel van onze bijstandsgerechtigden een behoorlijk sociale problematiek kent. Hier zou de regie niet bij een sociale dienst moeten liggen, maar bij het welzijnswerk (dagbesteding, begeleiding etc.). We leren steeds beter om het huishouden centraal te stellen en te kijken wat er speelt, waaraan behoefte is en hoe we kunnen inzetten op een Eemnes waar oog hebben voor de noden. We moeten beseffen dat onze hoogopgeleide, digitale en individualistische samenleving voor een groep mensen te ingewikkeld is geworden. Die willen we in beeld krijgen en helpen een waardig bestaan in te richten.

Armoedebestrijding & Kindpakket!

In de meicirculaire wordt bekend hoe de extra gelden voor armoedebestrijding worden verdeeld over de gemeenten. Landelijk wordt € 100 miljoen voor inkomensondersteuning aan kinderen in armoede gereserveerd, waarvan € 85 miljoen voor gemeenten. Verder komt er € 3,75 miljoen voor armoedebestrijding onder ouderen. De SER onderzocht recent het probleem van armoede onder kinderen en alle inspanningen van de afgelopen jaren hebben niet geleid tot een dalend aantal kinderen in armoede. Vergelijkbare landen boeken betere resultaten. De samenwerking tussen overheid, scholen en maatschappelijk middenveld moet verbeteren om te zorgen dat we de doelgroep die we nu nog niet bereiken, straks wel bereiken. Een van de aanbevelingen voor

1 op de 9 kinderen
in Nederland
groeit op in armoede.

gemeenten is het creëren van de functie van armoederegisseur. Zo'n regisseur moet zorgen voor het beter bereiken van de doelgroep, verbeteren van de aanvraagprocedures, het tegengaan van versnippering van aanbod en dienstverlening, het monitoren van de effecten en het doen van voorstellen voor nieuwe, effectieve werkwijzen.

De ervaring met onze jobcoach heeft geleerd dat we een beter zicht krijgen op onze mensen door op huisbezoek te gaan. We kunnen de armoedebestrijding als een aanvraag vorm geven, zodat iedereen eenvoudig toegang kan krijgen. We stellen echter voor om drie jaar lang een armoederegisseur aan te stellen. Deze gaat op huisbezoek en adviseert onze minima rondom budget, schulden enzovoort, maar attendeert ook mensen op regelingen (zoals sporten en cultuur voor de kinderen, bijzondere bijstand, schuldhulp, PC-regeling). De armoederegisseur helpt ook bij de aanvraag.

We willen in ons beleid nadrukkelijk een scheiding aanbrengen tussen de niet-kunners en de niet-willers. Bij de niet-kunners staat solidariteit en ondersteuning voorop: niet verwijzen naar regels en formulieren, maar voordoen en zelfvertrouwen geven. Bovendien kan er informelere ondersteuning gerealiseerd worden, door bijv. vrijwillige budgetmaatjes aan hen te koppelen. We stellen dan ook voor om de armoedebestrijding en het kennen van onze zwakke gezinnen een impuls te geven door huisbezoeken door een armoederegisseur € 35.000 (drie jaar).

We zullen de gelden voor schuldhulpverlening in de begroting dan ook niet verlagen (hoewel de realisatie in 2016 en 2015 is meegevallen, wat zeker in 2015 te maken kan hebben gehad met een lange doorlooptijd). We verwachten met de huisbezoeken een beter en integraal beeld te krijgen van de problematiek. Om een integrale aanpak mogelijk te maken zal het budget kwijtschelding gemeentelijke heffingen/belastingen ook overgeheveld

worden naar het sociaal domein. Zo ontstaat een integraal budget voor bijzondere bijstand, armoedebestrijding, schuldhulpverlening en kwijschelding belastingen. We willen niet langer drie (of straks vier) loketten voor de burger, maar analoog aan de jeugdzorg één integraal plan per huishouden. De kracht van een kleine gemeente zit er in dat we niet alleen dichtbij onze inwoners willen staan, maar dat ook kunnen.

Een voorbeeld van een initiatief dat in veel gemeenten is geïntroduceerd is het Kindpakket! Dit is opgezet vanuit het gegeven dat één op de acht kinderen in Nederland door het lage inkomen van hun ouders niet meedoen aan activiteiten die voor leeftijdsgenootjes heel gewoon zijn. Het Kindpakket is een gezamenlijk initiatief van verschillende gemeenten en de deelnemende fondsen om via één loket, en op een eenvoudige manier, een vergoeding aan te vragen voor binnen- en buitenschoolse activiteiten. Zo kunnen kinderen volwaardig deelnemen aan de maatschappij. Het Kindpakket draagt bij aan o.a. de schoolreis, schoolspullen, zwemles, contributies voor sport, sportattributen, culturele activiteiten zoals muziek- of dansles, verjaardagsbox, zomeractiviteiten. Eemnes kent al de regeling voor het jeugdcultuurfonds en jeugdsport, maar het bereik van deze fondsen kan en moet beter. Een Kindpakket kan door de armoederegisseur effectief worden ingezet in de gezinnen die we met behulp van scholen, kerk en maatschappelijk middenveld gericht benaderen.

Organiseren preventief voorveld

In de begrotingen 2018 van de afzonderlijke BEL-gemeenten is een post opgenomen voor het organiseren van het preventief voorveld. Het betreft een bedrag van € 30.000. Het voorstel is om in de begroting 2018 en de daaropvolgende jaren wederom een bedrag van € 30.000 op te nemen.

Dagondersteuning in Eemnes

Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Eemnessers en het vergroten van hun zingeving willen we bevorderen door in het Huis van Eemnes eenvoudige dagondersteuning aan te bieden. In het sociaal domein zijn we overgestapt van aanbodgericht naar persoonsvolgende financiering. Hier zien we dat die omschakeling het moeilijk maakt om nieuwe initiatieven op te starten, terwijl bestaande zijn afgebouwd. In Eemnes willen we dichtbij, in eigen kring toch een laagdrempelige en toegankelijke dagbesteding / dagondersteuning aanbieden.

Het ontzorgt de mantelzorgers en stelt ze in staat hun zorg langer te verlenen. Voor de specialistische dagopvang blijven we gebruik maken van de reguliere aanbieders. Het Huis van Eemnes biedt volop kansen om hier een voorziening op te zetten die bijdraagt aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en ook zorgt dat de cliënten weer maatschappelijk participeren. Hoogwaardige basiszorg met zowel professionele ondersteuning, als met de inzet van vrijwilligers.

Sport en reïntegratie

De sport- en beweegsector kan een bijdrage leveren aan het in beweging brengen van mensen zonder werk of zinvolle dagbesteding. Door mensen onder te brengen bij sportverenigingen of Huis van Eemnes kunnen we ze werkervaringsplekken bieden of gewoon een zinvolle dagbesteding. Ook initiatieven als “Bewegen Werkt!” gericht op mensen die begeleid wonen en met hen werken aan de verbetering van hun conditie, leefstijl, mentale belasting, persoonlijke leerdoelen en werknemersvaardigheden bieden kansen. We willen jongeren stimuleren om hen bij onze verenigingen op te laten leiden tot trainer of coach.

Ook sportverenigingen hebben een steeds sterkere rol als het gaat om participatie van inwoners aan de samenleving. Dat is ook logisch, want deelname aan sport bij sportverenigingen is een natuurlijke manier om andere mensen te ontmoeten, om tot sociale integratie te komen, om mensen met beperkingen te betrekken bij de samenleving en om jongeren (en hun ouders) bepaalde waarden en normen bij te brengen. Voor grote groepen jongeren en volwassenen geeft sport, net als bijvoorbeeld werk, structuur in het leven. Daarnaast is sport een van de grootste bronnen van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet. Uitgangspunt van onze visie op de Wmo is, dat het zelfregulerend en zelf oplossend vermogen van burgers leidend is: de eigen verantwoordelijkheid van inwoners staat nadrukkelijk centraal. Juist vanuit dit perspectief kan sport bijdragen aan de zelfredzaamheid van de inwoners en haar participatie in de samenleving. Naast de gezondheidswinst die geboekt wordt zal „het meedoen“ vooral ook leiden tot sociaal-maatschappelijke winst: „meedoen“ leidt tot een hogere kwaliteit van leven en voorkomt een sociaal isolement. Sport heeft daarnaast een belangrijke functie in de lichamelijke, psychische en sociale ontwikkeling van kinderen/jongeren. Sport stelt de jeugd in staat vaardigheden te ontwikkelen die voor het persoonlijk functioneren van groot belang zijn. Zo komen ze in aanraking met competitie, winst en verlies en teamverbanden. Kinderen/jongeren leren hun persoonlijke grenzen te verkennen, leren omgaan met teleurstellingen, trainen sociale vaardigheden, leren zich verantwoordelijk te voelen voor mensen en materialen enz. Via sport raken kinderen/jongeren bekend met vrijwilligerswerk. Tevens heeft sport een functie in het tegengaan van overlast veroorzaakt door jongeren. Sport brengt normen en waarden bij.

Het college stelt voor om de subsidieregels die we enkele jaren geleden hebben afgesproken qua systematiek niet te wijzigen. Indertijd was er geen extra budget beschikbaar, maar zijn de regels objectief gemaakt en is het sperpunt gelegd bij het subsidiëren van sportdeelname door de jeugd. We stellen voor om de budgetten te verhogen, zodat de verenigingen meer armslag hebben om hun contributies te verlagen. Verder vinden we het belangrijk om de verenigingen gericht te ondersteunen:

- Verhogen budget voor clinics / werven nieuwe leden met € 5.000 naar € 10.000 (ipv 2 kunnen dan 4 verenigingen hier projectmatig en per jaar gebruik van maken)
- Verhogen basisbedrag per vereniging met € 1.500 (totaal € 9.000)
- Verhogen subsidie-deel per jeugdlid binnensport met € 11.000 (naar rato te verdelen)
- Budget voor opleidingen voor trainer/coach Eemnesser jongeren € 5.000 (open voor iedere vereniging)
- Uitgifte elk jaar sportmagazine met daarin actuele sportaanbod in Eemnes € 2.500

Totaal een impuls van € 32.500 voor de sport in Eemnes.

Beleidsplan Jeugd

In 2017 zal een actualisatie van het beleidsplan “*Jeugdzorg uit het hart van Eemnes*” plaatsvinden waarin specifiek wordt ingegaan op de lokale situatie in Eemnes (welke problematiek komt veelvuldig voor en hoe kunnen we hier preventief op inspelen etc.). Met als doel om meer preventief én integraal in te zetten, het voorveld optimaal te benutten, de basis infrastructuur te versterken en zwaardere zorg in de toekomst te voorkomen. Om lokaal invulling te geven aan de opgestelde doelen/prioriteiten zal er in de voorkant (voorveld/basis infrastructuur) extra moeten worden geïnvesteerd zodat de kanteling én integraliteit binnen het preventieve voorveld verder kan worden vormgeven.

In het beleidsplan zal ook stil worden gestaan bij de taak en functie van het jeugd- en jongerenwerk, zoals dat nu door Versa (Impuls) en De Hilt (sociaal cultureel werk) wordt ingevuld. De meeste uren van het jongerenwerk gaan nu zitten in het open houden van het gebouw Impuls en het beperkt organiseren van activiteiten. Ingezet zal worden op meer betrokkenheid van ouders en jongvolwassenen, o.a. bij ‘bardiensten’ en het organiseren van activiteiten. Ook in het nieuw Huis van Eemnes is het straks de bedoeling dat er meer activiteiten worden georganiseerd. Ontmoeting, sociale vaardigheden, bestrijden van eenzaamheid dragen bij aan het welzijn en welbevinden van de Eemnesser jeugd. Veel aanbod van activiteiten is gericht op de groep tot 14 jaar. Het budget voor het sociaal cultureel werk is al jaren niet verhoogd, terwijl we als gemeente wel meer (zijn) gaan verwachten. Dat moet beter in evenwicht zijn. Wat willen we met ingang van 2018 verder mogelijk maken:

- Extra formatie voor outreachend en coachend jongerenwerk voor de doelgroep 14/15+ € 40.000
- Verhoging budget sociaal cultureel werk € 15.000 t.b.v meer activiteiten vanuit Huis van Eemnes gericht op ontmoeting, expressie, huiswerkbegeleiding, workshops etc.

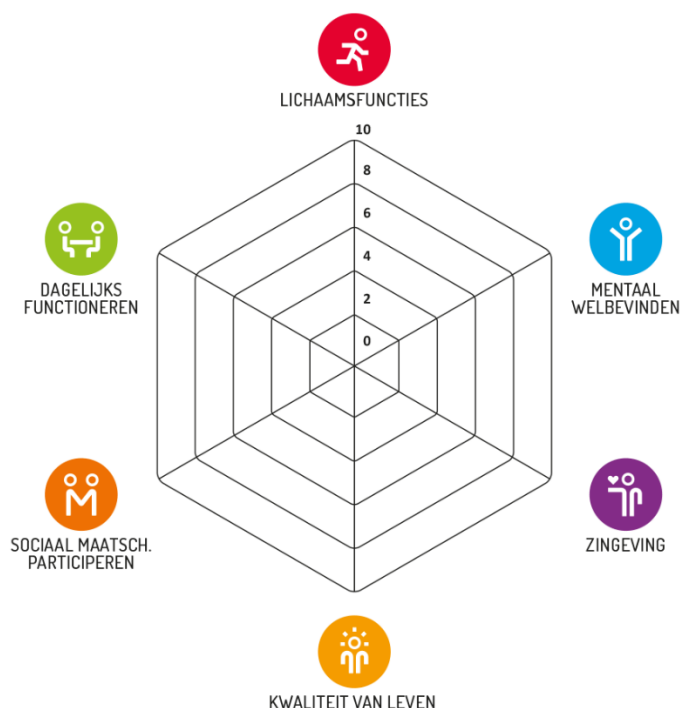
Versterken sportparticipatie en buurtbetrokkenheid van jongeren

We willen een impuls geven aan het samen sporten om zo te bereiken dat achterstanden van jongeren van 4-19 jaar worden aangepakt. Door middel van sport wordt de kans op overgewicht en obesitas terugdringen en doordat het sporten ook in de eigen buurt kan plaatsvinden wordt de betrokkenheid bij de buurt vergroot. De jeugdoverlast kan hiermee worden verminderd. Door integraal te kijken naar buurt, onderwijs en sport (BOS) ontstaat een integrale benadering. In gemeenten waar in het verleden van de zogenaamde BOS-gelden van VWS gebruik is gemaakt, heeft dit geleid tot het verbeteren van de sportinfrastructuur en het verhogen van de sportparticipatie. Er zijn veel en ook diverse projecten uitgevoerd, zodat het goed mogelijk is om daaruit een best practise voor Eemnes te selecteren. Door een BOS-impuls (uren en geld) creëren we een grotere samenhang in ons sportbeleid, verbetert de samenwerking tussen sportclubs en scholen (ook onderling) en stimuleren we de sportparticipatie van onze inwoners. Sporten draagt bij aan het opdoen van sociale vaardigheden, bestrijd eenzaamheid, het is goed voor het lichaam en is een uitlaadklep voor spanning/stress. Door sportbuurtwerk op te zetten, zorgen we ervoor dat kinderen ook na schooltijd betrokken blijven. Bovendien maakt sporten de weerbaarheid groter. Ook kinderen die voorheen op de achtergrond bleven zijn hierdoor meer betrokken. Van groot belang zijn ervaren sportbuurtwerkers die zorgen voor continuïteit en herhaling van activiteiten. Of het nu gaat om jongeren die opgroeien of ouderen die meer bewegen, beide moeten leiden tot gezonde inwoners die minder een beroep doen op de zorg. Een succesvolle samenwerking tussen organisaties uit sport, onderwijs en het sociaal domein is onze insteek. Daarbij kunnen we ook gelden van derden betrekken, zoals het programma Kracht van Sport van het Oranjefonds waaruit subsidie kan worden

verstrekt voor een sociaal sportinitiatief. We stellen voor om een vierjarig BOS-project op te zetten. We willen daarbij komen tot een begrip open club voor onze sportverenigingen. Een ondernemende, open sportvereniging speelt in op de behoeften van eigen leden en betrokkenen én stelt zich bewust open voor specifieke doelgroepen in de lokale omgeving. Een open club denkt dus vraag- en buurtgericht. Zij zoekt samenwerkingspartners, zoals organisaties uit het sociale domein en de overheid, om (kwetsbare) mensen uit de buurt te laten sporten, bewegen of op een andere manier te betrekken bij de vereniging. Een open club helpt deze mensen om door sport persoonlijke winst te boeken en om beter in de maatschappij te participeren. Vanuit NOC*NSF wordt die beweging met inspiratiebijeenkomsten ondersteunt. Vanuit VWS wordt onder het programma sport in de buurt ingezet op combinatiefuncties om nog meer mensen te kunnen laten sporten en bewegen in de buurt, door zogenaamde buurtsportcoaches. Naast de bestaande doelen op het terrein van onderwijs en sport, wordt ingezet op het beter verbinden met onder meer de zorg, het welzijn, de kinderopvang, de jeugdzorg en het bedrijfsleven.

We willen gebruik maken van de Rijksgelden Brede Impuls 2017-2020. Het Rijk draagt hiertoe 40% bij en de gemeenten dragen zorg voor de organisatie van 60% cofinanciering. We zullen ons door Sportservice Utrecht en de Vereniging Sport en Gemeenten (onderdeel VNG) laten begeleiden. Het werkgeverschap kan bijvoorbeeld belegd worden bij SRO (Sportservice Amersfoort).

- Aanstellen van een combinatiefunctionaris buurt - sport – welzijn € 50.000
- Mogelijk subsidie VWS m.i.v. 2018 – 2020 € 20.000 –
- Middelen (media, website) € 10.000

Positieve gezondheid

De Wet publieke gezondheid verplicht de gemeente elke 4 jaar tot het opstellen van een lokale gezondheidsnota. Hierin moeten de gemeentelijke doelen staan op het gebied van: epidemiologie, preventie, medisch milieukunde, technische hygiëne zorg, psychosociale hulp bij rampen, jeugdgezondheidszorg, ouderengezondheidszorg en infectieziektebestrijding. Daarnaast is verplicht aan te geven welke acties de

gemeente zal ondernemen om de doelen te bereiken en welke resultaten de gemeente in die periode wil bereiken.

In 2017 wordt een nieuw gezondheidsbeleid voor Eemnes opgesteld. Het lokale gezondheidsbeleid zal een integraal pakket aan maatregelen omvatten welke bijdragen aan het verbeteren van de gezondheidssituatie van de inwoners van de gemeente Eemnes. Ingezet wordt op het stimuleren voor de eigen verantwoordelijkheid en preventieve activiteiten die het zelf organiserend vermogen van inwoners ondersteunen. Burgers zijn immers zelf verantwoordelijk voor – bijvoorbeeld – het maken van gezonde keuzes. Een aantal mensen heeft echter ondersteuning nodig om binnen de maatschappij te kunnen functioneren. Aan deze mensen wil de gemeente de ondersteuning bieden die zij nodig hebben. Om lokaal invulling te geven aan de opgestelde doelen/prioriteiten zal er extra moeten worden geïnvesteerd. Door vroegtijdig in te grijpen (preventie) kunnen op het gebied van gezondheid veel problemen of verergering van problemen worden voorkomen.

We willen in de nieuwe nota nadrukkelijk de omslag in denken maken naar positieve gezondheid. We willen meer de kracht van mensen benadrukken en minder de focus leggen op het afwezig zijn van ziekte. Gezondheid in termen van veerkracht, functioneren en participatie in plaats van alleen in somatische of psychische zin. Het concept positieve gezondheid onderscheidt daartoe 6 dimensies:

- Lichaamsfuncties
- Mentaal welbevinden
- Zingeving
- Kwaliteit van leven
- Sociaal maatschappelijke participatie
- Dagelijks functioneren

We stellen onze inwoners centraal en kijken naar het potentieel, niet wat er niet meer gaat. Gezondheid is een middel opdat iemand zijn/haar ding kan doen en geen doel op zich. De focus op positieve gezondheid helpt ons om anders te denken en het aanbod beter aan te laten sluiten bij de vraag. Deze aanpak vergt dat we in dialoog gaan met onze inwoners en zorgaanbieders, welzijnswerk etc. Dus niet alleen een nota lokaal gezondheidsbeleid opstellen, maar een slag innovatiever.

We reserveren een jaarlijks budget van €15.000 gedurende de vierjarige looptijd van het plan.

Innovatie in de Jeugdzorg

Binnen de regionale inkoop Jeugdzorg is sinds 2017 geen stelpost opgenomen voor innovatieve projecten binnen de jeugdzorg. Het gaat hierbij voornamelijk om het uitvoeren van diverse regionale en lokale onderzoeken en pilots binnen de jeugdzorg (zoals bijvoorbeeld cliëntparticipatie, ontwikkeling van tools voor meting van de kwaliteit in de jeugdzorg, vormen van (preventieve) jeugdzorg die nu niet zijn ingekocht etc.) Regionaal worden dit soort projecten voorgesteld en elke gemeente heeft de keus wel of niet mee te doen. Voor de gemeente Eemnes is deelname aan dit soort projecten wenselijk omdat de gemeente Eemnes met haar populatie en formatie te klein is om dergelijke projecten/onderzoeken zelf uit te voeren. Maar ook vanuit of samen met de lokale basisinfrastructuur kunnen (lokale) innovatieve projecten ontstaan. We reserveren een budget voor innovatieve projecten van € 25.000 per jaar.

Programma B-fit of JOGG-aanpak (Jongeren op Gezond Gewicht)

Het landelijk gezondheidsbeleid is gericht op de peerpunten: roken, overgewicht, schadelijk alcoholgebruik, diabetes en depressie. Wat betreft depressie en diabetes geldt dat overgewicht hierop van invloed is. Kinderen met (ernstig) overgewicht hebben zowel op jonge als op latere leeftijd meer kans op gezondheidsproblemen en

kunnen te maken hebben met stigmatisering. Hierdoor hebben zij meer kans op een laag zelfvertrouwen en daarmee samenhangende psychosociale problemen, zoals gepest worden, eenzaamheid en verdriet. Tieners met overgewicht zitten slechter in hun vel en hebben vaker suïcidedachten.

b-fit gaat uit van een (preventieve) positieve aanpak van overgewicht en bewegingsarmoede. Het programma heeft als doel het voorkomen en stabiliseren van de groei van overgewicht onder jeugd en jongeren in de leeftijd van 2 tot en met 18 gedurende twee tot drie jaar.

Niet het dik zijn of overgewicht wordt centraal gesteld, maar fitheid. Het programma van activiteiten is gericht op het verwerven en behouden van een actieve en gezonde leefstijl en wordt aangeboden via het onderwijs. Er wordt gezocht naar een intensieve samenwerking met lokale sportaanbieders, waarbij alle kinderen (inclusief hun sociale omgeving) worden betrokken. Binnen het *b-fit* wordt onderscheid gemaakt tussen 3 varianten gericht op Peuters 2-4 jaar en Basisschoolleerlingen 6-12 jaar en Leerlingen voortgezet onderwijs. Binnen elk programma wordt gestreefd naar een aanpak van minimaal 2 jaar. We kiezen er voor om in Eemnes zowel de Peuterspeelzalen als de basisscholen het programma aan te bieden gedurende 4 jaar.

Het hoofddoel van *b-fit* is het voorkomen en stabiliseren van overgewicht onder jeugd en jongeren in de leeftijd van 2 tot en met 15 jaar. Voor de gemeente zijn echter de subdoelen minstens zo belangrijk. Kinderen en jongeren hebben dankzij het programma kennis van gezonde voeding en gezond bewegen ten aanzien van de BOFT (Bewegen, Ontbijten, Frisdrank en Televisiekijken/computeren) gedragingen. Meer kinderen en jongeren voldoen aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen. Meer kinderen en jongeren ontbijten dagelijks. Meer kinderen en jongeren drinken minder frisdrank/gezoete dranken. Meer kinderen en jongeren kijken minder tv en computeren minder.

Maar ook voor de ouders is een belangrijke rol weggelegd. Ouders hebben kennis van gezonde voeding ten aanzien van de BOFT-gedragingen. Meer ouders stimuleren hun kinderen vaker om meer te bewegen. Meer ouders stimuleren hun kinderen vaker om gezond te eten en bieden hen gezondere voeding aan. De scholen en BSO/Kinderopvang/Peuterspeelzaal voeren een actief gezond (school)beleid, ze bieden leerlingen minimaal 5 beweegmomenten in de week en de succesvolle interventies van het *b-fit* programma worden opgenomen in het schoolbeleid. Voor de sportverenigingen verwachten we dat ze in afstemming met de school structureel

sportaanbod op school, in de buurt of bij de club zelf aanbieden. En de sportclubs hebben meer naamsbekendheid op scholen en in de buurt.

b-fit is een interventie die geïmplementeerd wordt binnen de PSZ/KO en de basisschool. Na 2 jaar begeleiding van de *b-fit* coach is het programma van *b-fit* dusdanig ingebed in het beleid dat de PSZ/KO en de BO-school er zelfstandig mee door kan gaan. Nazorg is wenselijk om het programma levend te houden en de PSZ/KO – scholen te ondersteunen bij vragen of knelpunten

- 2-jarig programma per PSZ/KO incl. materialen € 20.000
- 2-jarig programma per Basisschool incl. materialen € 32.000
- Nazorg nadat het programma is uitgevoerd

In Eemnes hebben we drie schoollocaties waarop het *b-fit* programma ingevoerd kan worden. We zijn uiteraard afhankelijk van de bereidheid van de PSZ/KO en de Basisscholen, maar door de coaching en begeleiding aan te bieden wordt de school niet met extra werk belast. Het *b-fit* programma is gericht op het beleid binnen de school. Uiteraard is een goede afstemming/samenwerking met de BSO-coach uitgangspunt. We willen in 2018 direct starten met alle drie de PSZ/KO-locaties. Bij de basisscholen rekenen we op een start met twee en in 2020 de andere twee scholen/locaties.

De JOGG-aanpak volgt ongeveer dezelfde aanpak en richt zich ook op PSZ/KO en de Basisschool. Samen met onze partners zullen we een keuze uit één van deze twee programma's maken en deze implementeren. De kosten voor JOGG en *b-fit* zijn naar verwachting vergelijkbaar. Uitgangspunt is dat PSZ/KO en BO ondersteunt worden om jongeren (en ouders!) te stimuleren gezonde keuzes te maken.

Implementatie

We stellen voor te kiezen voor een behoorlijke ambitie in het sociaal domein. Niet door zelf beleid te verzinnen, maar door te kiezen voor projecten die elders al succesvol zijn geïmplementeerd. Willen we dit goed opzetten dan hebben we in 2017, 2018 en 2019 een beleidsmedewerker sociaal domein nodig die kordaat en slagvaardig deze taak oppakt, in goede samenwerking met ons maatschappelijk middenveld. Een doener, verbinder en hands-on regisseur. Voor 2017 via een begrotingswijziging (vanaf 1-9 voor 4 maanden), geheel 2018 en een deel van 2019 om die omslag naar preventie ten volle inhoud te geven. Kosten in 2018 € 90.000 en in 2019 € 45.000.

Onze inwoners: autonome ontwikkelingen

Integraal Huisvestingsplan

De raad heeft ingestemd met het Integraal Huisvestingsplan, waarmee op drie locaties in Eemnes de gebouwelijke randvoorwaarden worden geschapen om een integraal aanbod van kindvoorzieningen in de leeftijd van 0 – 12 jaar mogelijk te maken. School, voor- en naschoolse opvang, VVE en kinderopvang vormen zo samen drie IKC's (Integrale Kindercentra). Per saldo wordt structureel € 55.000 opgenomen.

Huis van Eemnes

De raad heeft ingestemd met het plan van aanpak om te komen tot een Huis van Eemnes. De plannen voorzien in een haalbare en realistische besparing van € 125.000 structureel, ten opzichte van de taakstelling van € 150.000 is dat evenwel een lager bedrag. Het verschil wordt dan ook afgehaald.

Onderwijsachterstandenbeleid- VVE

Aan de gemeente Eemnes is met ingang van 2017 extra geld – de zogenoemde onderwijsachterstandenbeleid (OAB-gelden) – toegekend. Deze zijn o.a. bedoeld voor het verhogen van het taalniveau van de pedagogisch medewerkers werkzaam in de voorschoolse educatie (VVE). Kleine gemeenten hebben de verplichting dit op 1 augustus 2019 georganiseerd te hebben. In de begroting 2017 is hiervoor een stelpost opgenomen.

Sociaal domein

Uit de initiatieven van 2017 komt een aantal voorzieningen voort die structureel een plek krijgen in de begroting. Dit betreft *“Tijd voor meedoen”*, *“Dag van de mantelzorg”*, het sociaal wijkteam, *“De Bongerd”* en taalcafé Eemnes voor een bedrag van circa 17.000.

Jeugd- en Gezinsteam

De formatie voor het Jeugd- en gezinsteam JGT is in 2017 structureel aangepast gelet op de instroom van zaken en de werkbelasting van de medewerkers. Deze aanpassing van € 36.000 zal in de begroting 2018 e.v. structureel worden opgenomen. Daarnaast is in dit budget is ook een post voor ziektevervangende van de consultants opgenomen.

Regionaal opzetten kenniswerkplaatsen Jeugd

Regionaal worden er in 2017 zes kenniswerkplaatsen opgericht vanuit de gedachte dat iedere medewerker (jeugdconsulent) van een sociaal (wijk-)team in Eemland kennis heeft van de generalistische basis (ligger van de T) en basiskennis heeft van alle specialistische domeinen (bovenkant staander van de T). De medewerker (jeugdconsulent) is zelf verantwoordelijk is voor het op peil houden van zijn of haar generalistische en specialistische kennis, maar wordt hiervoor gefaciliteerd door regionale *‘kenniswerkplaatsen’*. De kenniswerkplaatsen hebben drie functies die samenhangen met de beoogde transformatie in het sociale domein namelijk expertiseontwikkeling (prioriteit), samenwerkingsafspraken met ketenpartners en signalering en klankbord productontwikkeling. De investering voor het regionaal opzetten van deze kenniswerkplaatsen betreffen voor Eemnes jaarlijks (naar rato verdeeld) € 3.000 en dienen te worden toegevoegd aan het huidige opleidingsbudget.

Sociale monitor

In Mens Centraal (registratiesysteem van de jeugdconsulenten) wordt een tool gebouwd waarmee een management rapportage kan worden gegenereerd waarmee bijvoorbeeld de dienstverlening kan worden afgezet tegen het aantal inwoners etc. én het mogelijk is om specifieke management vragen van de gemeente Eemnes toe te voegen aan de rapportage. De jaarlijkse onderhoudskosten betreffen € 2.500.

Clienttevredenheidsonderzoek

Op 9 februari 2017 heeft de VNG aangegeven dat gemeenten jaarlijks een cliëntervaringsonderzoek Jeugd moeten uitvoeren. In 2016 is door een extern bureau het cliëntervaringsonderzoek Jeugd uitgevoerd, de kosten hiervoor bedroegen circa € 4.000. Dit bedrag dient structureel geraamd te worden in de begroting.

Onze Inkomsten

Gemeentefonds

Mutatie septembercirculaire en decembercirculaire

Het uitgangspunt voor deze kadernota is de begroting 2017, die was gebaseerd op de meicirculaire 2016. Voor de kadernota wordt gerekend met de daaropvolgende decembercirculaire. Net als vorig jaar laat deze decembercirculaire 2016 weer een positief effect zien ten opzichte van de voorgaande meicirculaire. Voor het jaar 2018 is een hogere bijdrage vanuit het gemeentefonds voorzien van € 119.960 oplopend naar een bedrag van € 205.539 in 2021. Voor het jaar 2022 gaan we uit van dezelfde cijfers als in 2021.

OZB

We rekenen de komende jaren op een geleidelijke stijging van de OZB-opbrengst door het toenemen van het aantal woningen en niet-woningen in Eemnes. Bij de OZB hebben we door de t-1 systematiek te maken met aangroei van woningen (in aanbouw tot oplevering) en dat betekent dat een woning al naar gelang het moment start bouw sprongsgewijs in de OZB-heffing wordt opgenomen. Een woning die in 2017 wordt opgeleverd, telt pas in 2019 volledig mee in de OZB (namelijk de peildatum voor de OZB-aanslag in 2019 is dan de staat per 1-1-2018). Dat betekent de komende jaren een na-ijleffect van woningen.

Hetzelfde gaat optreden bij het nieuwe bedrijventerrein. Het in 2016 opgeleverde gebouw telt in 2018 voor het eerst volledig mee (stand 1-1-2017). De nieuwbouw met als oplevering 2017 en uitbreiding Van IJken dus pas in 2019. De niet-woningen die in 2018 en 2019 worden opgeleverd, dus pas in 2019 en 2020.

Uitgangspunt voor de OZB-opbrengst in de begroting 2018 is dan ook de mutaties in het areaal (in aanbouw genomen woningen en niet-woningen), de aangroei in het areaal (%-gereed) en nieuwe kavels die bouwrijp zijn gemaakt. In 2018 telt dan bijvoorbeeld voor het eerst volledig mee het plan De Weiden en verder de woningen Zuidpolder 2^e fase en tevens een correctie op 1^e fase.

Bij het opstellen van de begroting 2018 is het zaak dat de uitbreidingen op perceelniveau in kaart zijn gebracht, zodat duidelijk is welk effect de areaaluitbreiding precies heeft op de OZB-opbrengst. De peildatum en de aangroei (% gereed van een gebouw) zijn daarbij factoren die zo goed mogelijk geschat moeten worden. In onderstaande tabel is zo goed mogelijk het effect ingeschat van de areaaluitbreiding conform de planning Zuidpolder.

Kadernota 2018 Eemnes	2018	2019	2020	2021	2022
OZB woningen Meerjarenbegroting	1.459.850	1.478.250	1.496.650	1.496.650	1.496.650
Stand OZB begroting 2017	1.408.550	1.459.850	1.489.850	1.519.850	1.549.850
Zuidpolder aangroei & oplevering					
2018 woningen en kavels	51.300				
2019 woningen en kavels		30.000			
2020 woningen en kavels			30.000		
2021 woningen en kavels				30.000	
2022 woningen en kavels					30.000
Uitgangspunt Kadernota 2018	1.459.850	1.489.850	1.519.850	1.549.850	1.579.850
Mutatie tov meerjarenbegroting	-	-11.600	-23.200	-53.200	-83.200
OZB niet-woningen Meerjarig	448.950	448.950	448.950	448.950	448.950
Stand OZB begroting 2017	448.950	456.450	463.950	471.450	471.450
2018 nieuwe panden	7.500				
2019 nieuwe panden		7.500			
2020 nieuwe panden			7.500		
Uitgangspunt Kadernota 2018	456.450	463.950	471.450	471.450	471.450
Mutatie tov meerjarenbegroting	-7.500	-15.000	-22.500	-22.500	-22.500

In 2017 is bij OZB op niet-woningen overgegaan op heffing bij de eigenaar. Hierdoor loopt de gemeente geen risico op leegstand. Abusievelijk is dit (€ 22.500) in 2017 niet meegenomen voor 2018.

Voor 2018 wordt conform het coalitieakkoord de OZB-opbrengst niet verhoogd met de inflatie. Dat betekent feitelijk een bezuiniging (minder geld). De OZB-opbrengsten maken overigens slechts 7% uit van de zogenaamde bijkomende woonlasten (exclusief huur of hypotheek). Het effect van een geringe verhoging of verlaging wordt door de gemeente meer gevoeld, dan dat het de individuele inwoner zal opvallen. Doordat de afgelopen jaren de OZB niet is gecorrigeerd voor de inflatie zit Eemnes qua woonlasten voor meerpersoonshuishoudens inmiddels in de middenmoot, rangnummer 216 (215 gemeenten hebben lagere lasten en 182 gemeenten hogere lasten). Ter vergelijking: Laren staat op nummer 394 en Blaricum op 398.

Rente en beleggingen

In 2019 loopt het APG-product af, waar we de afgelopen jaren een bovengemiddeld rendement op hebben behaald. In maart 2018 en maart 2019 zijn er nog twee clicks die het rendement nog iets hoger kunnen verhogen. We houden in onze meerjarenraming geen rekening met een terugkeer naar hogere rentebaten, aangezien we verplicht moeten bankieren bij de schatkist. Als het economisch herstel echter door zet, dan liggen hier ook weer kansen op een terugkeer naar een normale rente. Het moment waarop dit zal gebeuren is echter niet met zekerheid te zeggen. Mogelijk helpt ons dit richting 2022 of niet. In ieder geval valt er begin 2019 zo'n € 6 mln. aan beleggingen vrij.

Rioolrecht en Afvalstoffenheffing

In 2018 zal net als in 2017 een deel van de reserves afvalstoffenheffing/rioolrecht worden teruggestort aan de huishoudens.

Het uitgangspunt van de afvalstoffenheffing is dat deze kostendekkend wordt opgelegd. Bij het opstellen van de begroting 2018 zal op basis van de nieuwste tarieven voor o.a. plastic, glas en oud papier en de eerste resultaten van de nieuwe inzamelsystematiek een zo goed mogelijke inschatting van de kosten gemaakt moeten worden. Ook zal goed gekeken worden naar de realisatie 2017.

Het beleid van Eemnes m.b.t. de kosten van straatreiniging in het rioolrecht wordt gelijk getrokken met Laren en Blaricum.

Overgangstermijn heffen precariobelasting ingekort

Het kabinet had bij het indienen van zijn wetsvoorstel omtrent het afschaffen van de precariobelasting op ondergrondse nutsnetwerken gekozen voor een overgangstermijn tot 1 januari 2027, zodat gemeenten de effecten kunnen opvangen van deze inkomstenderving. De duur van de overgangstermijn voor gemeenten voor de afschaffing van de precariobelasting voor nutsnetwerken wordt nu echter beperkt. Gemeenten mogen tot uiterlijk tot 1 januari 2022 nog precariobelasting op nutsnetwerken heffen; daarna kan geen heffing van precariobelasting meer plaatsvinden. Dit heeft effecten voor het financieel beeld met ingang van 2022, omdat dan de inkomsten van ca. € 1 miljoen wegvallen. Het is nu nog niet bekend in hoeverre, via bijvoorbeeld de Algemene uitkering door het Rijk, compensatie zal plaatsvinden. Het kabinet had de afschaffing van de precario gekoppeld aan een herziening van het gemeentelijk belastinggebied. Het is afwachten waar het nieuwe kabinet nu mee zal komen. We zullen in de periode 2019-2021 de wegvallende inkomsten moeten opvangen door tijdig een combinatie van maatregelen te nemen, die leiden tot hogere inkomsten en lagere uitgaven. Bij de Kadernota 2019 zullen dan de concrete voorstellen en maatregelen worden opgenomen om de ombuigingen te realiseren. We kiezen hierbij voor een ingroeimodel, door de reserve precario in 4 jaar in te zetten. De € 733.550 willen we inzetten volgens het stramien 40% - 30% - 20% - 10%. Dus in 2022 zetten we € 293.420 in, aflopend naar € 73.355 in 2025.

Ontwikkeling Financieel perspectief 2018-2022

Kadernota 2018 Eemnes	2018	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting 2017 - 2020	200.408	96.600	68.827	-28.255	-28.255
Storting in reserve MIP	-200.408	-96.600	-68.827		
Gemeentefonds - septembercirculaire	89.143	167.307	194.741	175.556	175.556
Gemeentefonds - decembercirculaire	30.817	29.983	29.989	29.983	29.983
Specifiek uitkering - onderwijsachterstanden	59.526	59.526	59.526	59.526	59.526
Afschaffen precario					- 990.450
Saldo na autonome mutaties	179.486	256.816	284.256	293.320	-697.130
Onze Gemeente					
Gebiedsmanager	-60.000	-60.000	-60.000		
Handhaving	-40.000	-25.000	-25.000		
BEL C doorwerking 1e begrot.wijz. 2017	-124.315	-124.315	-124.315	-124.315	-124.315
VRU - lagere lasten terugkoop kazerne	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000
VRU - voordeel nieuw verdeelmodel	11.337	11.337	11.337	11.337	11.337
Onze Ruimte					
Nieuwe Woonvisie	-25.000				
Onkruidbestrijding	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Bestrijden zwerfafval (pilot)	-20.000	-20.000			
Routebureau & Klompenpad	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000
Groenbeheersplan	-41.500	-41.500	-41.500	-41.500	-41.500
RUD - prestatiebekostiging	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000

Onze Inwoners	2018	2019	2020	2021	2022
Stimuleren economie	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
SD*: realistisch ramen tbv nieuw beleid	497.000	452.000	384.000	369.000	340.000
SD: coachend jongerenwerk	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
SD: sociaal cultureel werk	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
SD: gezondheidsbeleid: preventie	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
SD: innovatieve projecten Jeugdzorg	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
SD: combinatiefunctionaris sport- buurt	-40.000	-40.000	-40.000	-60.000	-60.000
SD: preventief voorveld	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
SD: dagbesteding Huis van Eemnes	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
SD: sportstimulans	-32.500	-32.500	-32.500	-32.500	-32.500
SD: armoederegisseur	-35.000	-35.000	-35.000		
SD: B-fit PSZ/KO	-30.000	-30.000	-4.000	-4.000	-4.000
SD: B-fit BO	-32.000	-32.000	-35.000	-35.000	-6.000
SD: programmamanager	-90.000	-45.000			
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
Huis van Eemnes lagere taakstelling		-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
SD: formatie Jeugd- en Gezinsteam	-36.000	-36.000	-36.000	-36.000	-36.000
SD: voorzieningen	-17.000	-17.000	-17.000	-17.000	-17.000
SD: kenniswerkplaatsen	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
SD: Mens Centraal	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
SD: Cliëntervaringsonderzoek	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000

Onze Inkomsten					
Areaal OZB woningen		11.600	23.200	53.200	83.200
Areaal OZB niet-woningen	30.000	37.500	45.000	45.000	45.000
Afvalstoffenheffing (kostendekkend)	20.000	20.000			
Rioolrecht (straatreiniging)	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Reserve egalisatie precario					293.420
Taakstelling 2022					505.000
Saldo begroting 2018 - 2022	-	67.438	113.978	181.532	19.502
	43.992				
Mutatie storting MIP	-66.492	44.938	91.478	159.032	
Saldo begroting	22.500	22.500	22.500	22.500	
Storting MIP (saldo)	133.916	141.538	160.305	159.032	

*SD = Sociaal Domein per saldo neutraal